

## Volmaken

Een van de sleutelwoorden in Hebreeën is het begrip ‘volmaken’ Het is zo’n belangrijk woord dat het zeker niet verkeerd is om dit al tamelijk vroeg in een serie over Hebreeën aan bod te laten komen.

Er zijn een aantal woorden die met dit begrip te maken hebben, maar we zullen ons nu vooral beperken tot *teleio-oo*.

*Teleio-oo*:

*‘Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij om veel kinderen tot heerlijkheid zou brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou VOLMAKEN<sup>1</sup>.’ (Heb. 2:10).*

*‘En toen Hij VOLMAAKT WAS GEWORDEN, is Hij voor allen die Hem gehoorzamen, een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden.’ (Heb. 5:9).*

*‘De wet heeft namelijk niets TOT VOLMAAKTHEID GEBRACHT, maar de totstandbrenging van een betere hoop, waardoor wij tot God naderen, doet dat wel.’ (Heb. 7:19).*

---

<sup>1</sup> Het is me een raadsel waarom zowel SV als HSV zo graag kiezen voor de vertaling ‘heiligen’, wat duidelijk de betekenis van het woord niet is. Wellicht dat, vanuit een verkeerd inzicht in het woord ‘volmaken’, men het niet gepast vond om dit voor Christus te gebruiken en men met ‘heiligen’ beter uit de voeten kon. Maar dit is natuurlijk niet de manier waarop we mogen vertalen.

*‘Want de wet stelt mensen, die met zwakheden behept zijn, aan als hogepriester. Maar het woord van de eed die na de wet gezwoeren is, stelt de Zoon aan, Die tot in eeuwigheid VOLMAAKT is.’ (Heb. 7:28).*

*‘Deze was een zinnebeeld voor de tegenwoordige tijd. In overeenstemming daarmee werden er gaven en slachtoffers geofferd die niet in staat waren om hem die de dienst verrichtte, wat zijn geweten betreft TOT VOLMAAKTHEID TE BRENGEN.’ (Heb. 9:9).*

*‘Want de wet, die slechts een schaduw heeft van de toekomstige heilsgoederen en niet het wezen van de dingen zelf, kan nooit met dezelfde offers, die zij jaar in jaar uit ononderbroken brengen, hen die naderen TOT VOLMAAKTHEID BRENGEN.’ (Heb. 10:1).*

*‘Want met één offer heeft Hij hen die geheiligd worden, tot in eeuwigheid VOLMAAKT<sup>2</sup>.’ (10:14).*

*‘En deze allen hebben, hoewel zij door het geloof een goed getuigenis van God gekregen hebben, de vervulling van de belofte niet verkregen, daar God met het oog op ons iets beters voorzien had, opdat zij zonder ons niet TOT DE VOLMAAKTHEID ZOUDEN KOMEN.’ (Heb. 11:39, 40).*

*‘Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke*

---

<sup>2</sup> Zie noot 1. In deze tekst komen ‘heiligen’ en ‘volmaken’ beide voor. Nu kan duidelijk ‘volmaken’ niet met ‘heiligen’ vertaald worden; dat zou onzin opleveren.

*vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, DIE TOT VOLMAAKTHEID ZIJN GEKOMEN.'*

Al deze negen teksten staan in een nauw verband met elkaar. Het is voor geen van alle mogelijk om ze los van elkaar te lezen. En dat niet alleen; elk van de teksten heeft ook weer schakels naar andere gedeelten. Dat maakt dit soort studies niet gemakkelijk. Maar als we willen begrijpen wat Paulus ons in Hebreeën uit wil leggen, zullen we ons wat moeite moeten getroosten.

Ik begin met de eerste tekst.

*'Want het paste Hem, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn, dat Hij, om veel zonen<sup>3</sup> tot heerlijkheid te brengen, de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou volmaken.'*

De hoofdzin hierin is:

*'Want het paste Hem, [...], dat Hij, [...], de Leidsman van hun zaligheid door lijden zou volmaken.'*

'Hij' en 'Hem' zijn God. God, om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn. Hij is steeds het onderwerp in de zinnen die hieraan voorafgaan.

Jezus is de Leidsman van hun zaligheid. 'Hun' slaat op 'veel zonen' die tot heerlijkheid gebracht zullen worden.

---

<sup>3</sup> Grieks: *huioi*

Paulus schrijft dus dat het God paste om Jezus door lijden, of door lijden heen te volmaken. Dat is de hoofdgedachte in deze zin.

Natuurlijk is het niet onbelangrijk dat deze zin met het woordje 'want' begint. De reden waarom het Hem paste staat in het voorgaande. Dat gehele voorgaande is de uitleg van Psalm 8.<sup>4</sup> Ik citeer nu alleen het laatste gedeelte.

*'Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn, maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die voor korte tijd minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden van de dood, opdat Hij door de genade van God voor allen de dood proeven zou.'* (Heb. 2:8, 9).

Onmiddellijk vallen ons nu een paar dingen op:

- |              |                                                                                                                                 |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Heerlijkheid | - Jezus is met heerlijkheid en eer gekroond. Dit is de heerlijkheid waartoe de vele broeders in vers 10 gebracht zullen worden. |
| Lijden       | - Het lijden van vers 10 wordt in vers 9 het lijden van de dood genoemd.                                                        |

We concluderen hieruit dat 'volmaken' in de zinsnede 'door lijden zou volmaken' over de dood heen ziet en op zijn minst te maken moet hebben met de opstanding van de Heere Jezus

---

<sup>4</sup> Zie studie 1 in deze serie.

Christus. Hij is opgestaan tot heerlijkheid. In de vorige studies heb ik ook al op de opstanding van de Heere gewezen. Ook in het vervolg zal ik hier veelvuldig op terugkomen in de uitleg van deze brief. Houdt daarom deze gedachte vast dat aan de basis van ‘volmaken’ de opstanding staat.

Vers 10 begint niet alleen met ‘want’, hetgeen naar het voorgaande verwijst. Het vers vervolgt in vers 11 ook met ‘want’. Daarin krijgen we nog wat meer uitleg over waarom het Hem paste om de Leidsman van hun zaligheid door lijden te volmaken.

*‘Want, zowel Hij Die heiligt als zij die geheilgd worden, zijn allen uit één. Daarom schaamt Hij Zich er niet voor hen broeders te noemen.’ (Heb. 2:11).*

De ‘hen’ die broeders genoemd worden zijn de zonen van vers 10. Hij Die heiligt en zij die geheilgd worden, de broeders, zijn allen uit één. De vraag is nu wat dit ‘uit één’ betekent. Wie is die ene?

‘Broeders’ betekent een verwantschap; Familiebanden. Romeinen 9 suggereert de verwantschap tussen Paulus, het volk Israël, Christus en de aartsvaderen.

*‘Want ik zou wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn verwanten WAT HET VLEES BETREFT.’ (Rom. 9:3).*

*‘Tot hen [de Israëlieten, vs. 4] behoren de vaderen, en UIT HEN IS WAT HET VLEES BETREFT, de Christus, Die God is, boven alles te prijzen tot in eeuwigheid. Amen!’ (Rom. 9:5).*

‘Uit één’ betekent in dit licht bezien ‘uit Abraham’. Dat past ook in de context. Abrahams naam wordt in vers 16 genoemd en staat in verband met dit vers.<sup>5</sup>

In vers 11 wordt dus de verwantschap in Abraham weergegeven tussen Hem Die volmaakt werd, Christus, en hen die door Hem geheiligd werden. Abraham is een belangrijke naam in de brief aan de Hebreeënen en ook hier zullen we in latere studies meer aandacht besteden. Het is in elk geval goed om dit alvast ergens in ons denken op te slaan bij de verdere bestudering van Hebreeënen.

We keren terug naar ons uitgangspunt: door lijden heen volmaken, uit vers 10. Hierover kunnen we ook veel leren van Hebreeënen 12:1 en 2. Deze verzen vormen feitelijk een direct commentaar op dit thema.

*‘Welnu dan, laten ook wij, nu wij door zo’n menigte van getuigen omringd worden, afleggen alle last en de zonde, die ons zo gemakkelijk verstrikt. En laten wij met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt, terwijl wij het oog gericht houden op Jezus, de Leidsman en Voleinder van het geloof. Hij heeft om de vreugde die Hem in het vooruitzicht was gesteld, het kruis verdragen en de schande veracht en zit nu aan de rechterhand van de troon van God.’*

Dit is het enige andere Schriftgedeelte naast 2:10 in Hebreeënen waarin Paulus Hem de Leidsman noemt. Er is door dit woord een directe koppeling tussen deze twee teksten. Het lijden in 12:2 vinden we terug in ‘het kruis verdragen en de schande

---

<sup>5</sup> Hebreeënen 2:16 zal verder in een andere studie aan de orde komen. Ik wil me nu vooral richten op ‘volmaken’.

veracht.’ ‘Volmaken’ komt terug in Zijn andere Naam: Voleinder.

‘Volmaken’, het werkwoord, is *teleio-oo*. ‘De Voleinder’ is *teleiootès*. De verwantschap tussen de twee woorden is duidelijk.

Dat de tekst vervolgens vermeldt dat Hij nu aan de rechterhand van God zit, betekent dat Hij Hogepriester is geworden. Paulus komt hier terug op Hebreeën 1:3 en 13.<sup>6</sup>

### **Conclusie**

De Heere is door opstanding uit de doden Hogepriester geworden naar de ordening van Melchizedek. Op deze wijze is Hij door het lijden van het kruis heen en de schande ervan volmaakt en is Hij de Leidsman en Voleinder geworden van het geloof.

Hij Die heiligt, de Voleinder van het geloof, en zij die geheiligd worden zijn uit één, dat is uit Abraham.

---

<sup>6</sup> Zie de studies 2 en 3.